

FORSVARSMINISTERIET

27. maj 2016

NOTAT 64: OVERVEJELSER OM LEASINGMODEL

Spørgsmål

Dette notat besvarer følgende spørgsmål:

"Har regeringen overvejet en leasing model ved anskaffelsen af kampfly, som fx Slovakiet har, og hvilke fordele/ulempes ville der være ved en sådan model efter regeringens opfattelse?"

Grundlag

Notatet beror på amerikanske eksportkontrolregler, herunder reglerne for det amerikanske Foreign Military Sales system (FMS) samt Forsvarsministeriets oplysninger om andre landes leasing af kampfly direkte fra producenter.

Sagsfremstilling

Der er meget begrænsede erfaringer med leasing af kampfly, idet kampfly generelt udgør et væsentligt bidrag til opretholdelse af statens suverænitet, og hvor der ønskes fuld råderet over kampflykapaciteten.

En leasingmodel kan være attraktiv, hvis der er et ønske om at udjævne den økonomiske belastning ved at flytte investeringsomkostninger til driftsomkostninger. Ved en leasingmodel anskaffes aktivet ikke, hvorved den initiale anskaffelsesudgift erstattes af en løbende leasingafgift, der betales over leasingperioden. Samtidig kombineres modellen ofte med en udskydelse af skatter og afgifter. Ved en statslig anskaffelse af kampfly er der dog ikke indeholdt skatter og afgifter, hvorfor der alene er tale om at flytte en investering til driftsomkostninger. Hvis dette skal gøres, vil der være behov for finansiering af renteomkostninger, som vil forventeligt være højere, end hvad Danmark ellers kan optage lån til.

For leasingaftaler gælder også, at hvis disse aftaler skal være økonomisk attraktive, så skal man kende behovet for flyvetimer på forhånd. Der skal således være et konstant behov for flyvetimer. I dansk sammenhæng anvendes flyene til andet end nationale fredstidsopgaver vil, hvorfor der er erfaringsmæssigt har været større udsving i flyvetimebehovet.

Det bemærkes i øvrigt, at der i forbindelse med typevalgsprocessen er overvejet alternative finansieringsmodeller, herunder leasingaftaler. Det vurderes dog ikke ud fra en samlet betragtning at være et reelt alternativ til mere traditionelle modeller for finansiering.

Leasing ved USA

Der gælder dog følgende for leasing af militært materiel, som ejes af det amerikanske forsvar:

- Det er muligt at lease amerikansk militær udstyr, såfremt USA ikke selv skal bruge udstyret i leasingperioden.

- Leasingaftaler kan indgås med en varighed fra én måned til fem år.
- Leasingaftaler af mere end et års varighed skal godkendes af kongressen.¹

Det anføres endvidere, at evt. leasingaftaler primært indgås, når andre lande har et presserende behov for militært materiel eller ønsker om at afprøve materiel, inden et egentlig køb finder sted. Det synes yderst tvivlsomt, hvorvidt leasing af amerikanske kampfly kunne være en reel mulighed i relation til at dække det danske behov for kampfly, særligt i relation til Joint Strike Fighter, hvor partnerskabet herom er reguleret i internationale aftaler.

Det bemærkes, at det er forbundet med langvarige og komplekse forberedelser og omstillinger at indfase en ny kampflykapacitet, herunder i relation til uddannelse og træning af piloter og mekanikere, indkøb af reservedele, støtteudstyr og våben samt forberedelse af værksteder, hangarer m.v. Derfor er kampflyanskaffelser i sagens natur en langtidsinvestering.

Forsvarsministeriet er bekendt med, at nogle kampflyproducenter har leaset fly direkte til andre lande. Eksempelvis leaser Tjekkiet og Ungarn svenske Gripen kampfly. De nærmere detaljer for disse leasingaftaler kendes ikke af Forsvarsministeriet, idet der dog angiveligt er tale om ti-årige aftaler, der for Tjekiets vedkommende blev indledt i 2004 og genforhandlet fra 2014.

Forsvarsministeriet har ikke grundlag for at konkludere, om det ville være muligt for Danmark at lease fly blandt de danske kampflykandidater. En leasingmodel fremgår ikke af aftalegrundlag i F-35 partnerskabet.

Ud fra en samlet vurdering af levetidsomkostninger, synes en leasing-løsning som udgangspunkt ikke at udgøre et økonomisk attraktivt alternativ til en egentlig anskaffelse. De potentielle fordele ved en leasingløsning synes primært koncentreret omkring den øgede finansielle fleksibilitet i relation til begrænsede anskaffelsesomkostninger.

¹ US Arms Export Control Act §2796 – Leasing Authority